

VAASAN YLIOPISTO

Teknillinen tiedekunta

Dekaanin katsaus 2006

Teknillisen tiedekunnan toiminnalle kertomusvuonna 2006 olivat luonteenomaisia maamme yliopistolaitosta ja Vaasan yliopistoa yleensäkin koskettaneet tapahtumat. Suunnitelmat uuden kaksiportaisen tutkintorakenteen mukaisiksi opetusohjelmiksi olivat tiedekunnan osalta valmistuneet jo edellisenä vuonna, nyt on ollut vuorossa niiden toteuttaminen käytännössä. Kevätlukukaudella käytettiin runsaasti aikaa ja henkisiä voimavaroja uuden palkkausjärjestelmän mukaisia kehityskeskusteluja ja muita toimenpiteitä toteutettaessa. Korkeakoululaitoksen rakenteellinen kehittämisohjelma edellytti myös tiedekuntatasolla strategista pohdintaa ja suunnittelua uusista vaihtoehtoisista toimintatavoista ja yhteistyökuvioista tulevaisuutta ajatellen. Yliopiston valtiolta odotettavissa oleva aiempaa niukempi rahoitus tulevalla kolmivuotiskaudella ja sen johdosta yliopistotasolla tehdyt päätökset talous- ja henkilöstöhallinnon keskittämistä ovat hankaloittaneet osaltaan tiedekunta- ja laitostasojen tulevaisuuden suunnittelua.

Tiedekunnan toimintaa kertomusvuonna voi luonnehtia kokonaisuudessaan, perustutkintokoulutuksen tuloksellisuutta lukuun ottamatta, onnistuneeksi ja tulokselliseksi. Perustutkintokoulutuksen edellisen vuoden hyvän tuloksen jälkeen jäätiin valmistuneiden maistereiden ja diplomi-insinöörien määrässä vuoden 2004 tasolle. Tekniikassa tutkintotavoite tosin onkin toistaiseksi lähinnä laskennallinen rahoitusmallia varten, vaikka edellisten vuosien tapaan muutamia tutkintoja suoritettiin. Muuntokoulutusohjelman vähäinen toteutuminen suoritettuina tutkintoina on jäämässä selväksi pettymykseksi. Opintoviikoilla mitattuna suorituksia on kertynyt runsaasti, jopa kiitettävästi, mutta tutkintoon asti on yltänyt kovin harva opiskelija. Kauppatieteissä tutkintojen määrä notkahti, mutta ”tilauskanta” valmistuneiden ja valmistumassa olevien pro gradu -tutkielmien määrän perusteella arvioituna on tulevaa vuotta ajatellen hyvä.

Opiskelijavalintojen päävalinnat keväällä 2006 toteutettiin edelleen valtakunnallisina yhteisvalintoina. Kauppatieteissä tiedekunnan osalta käytössä ollut kaksivaiheinen valintaprosessi osoittautui kertomusvuonna ongelmalliseksi. Tuotantotalouden osalta onkin päätetty osallistua jatkossa yhteisvalintaan normaalijärjestelmän mukaisesti mutta omana hakuryhmänään, tietotekniikassa palataan omaan erillisvalintaan. Tekniikassa yhteisvalinnassa oltiin mukana jo kolmatta kertaa. Järjestelmä toimii sinänsä hyvin, mutta ongelmana on valtakunnallisen yleisen trendin mukaisesti kelpoisten hakijoiden riittämättömyys. Kevään valintaa täydennettiin näin myös kertomusvuonna syksyllä toteutetulla lisävalinnalla. Rekrytointi suunnattiin pelkästään maisterivaiheen opintoihin tähtäävään hakijajoukkoon, lähinnä ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneisiin ja ulkomaisiin hakijoihin. Rekrytointikanavien monipuolistuminen ja maisterivaiheen painottuminen rekrytoinnissa onkin selvä kehityssuunta tulevaisuudessa.

Tutkijakoulutuksen tulokset olivat kertomusvuonna erinomaiset. Tähän on luonut osaltaan edellytykset rehtorin tiedekunnalle myöntämä hankemääräraha, jolla on erityisesti etsitty mahdollisuuksia tutkijakoulutusyhteistyölle Teknillisen korkeakoulun ja Tampereen teknillisen yliopiston kanssa. Suoritettuja tohtorin tutkintoja oli ennätykselliset 6 (tavoite 3 tutkinto/v), mikä merkitsi, että päättyneen kolmivuotiskauden kokonaistavoite (9 tutkintoa) saavutettiin. Pääosa tohtorintutkinnoista (4 kpl) on suoritettu tuotantotalous pääaineena. Näille tutkinnoille on tyypillistä se, että tutkinnon suorittajat tulevat akateemisen yhteisön ulkopuolelta, käytännön työelämästä.

Tiedekunnan tutkimustoiminta on jatkuvasti vireytynyt. Suuntaus on kohti tutkimusryhmien muodostumista ja sitä kautta avautuviin parempiin edellytyksiin tutkimuksen rahoittamiseksi kilpailulla tutkimusrahoituksella. Julkaisutoiminta, erityisesti julkaiseminen kansainvälisissä referointimenettelyä noudattavissa aikakauslehdissä ja konferenssijulkaisuissa on kasvussa ja yhä useamman tutkijan saavuttama. Tiedekunta sai myös yliopiston sisällä tunnustusta tutkimustoiminnastaan, kun matematiikan professori nimettiin vuoden alussa vuoden tutkimusteon tekijäksi ja tuotantotalouden professori sai vuodeksi haltuunsa yliopiston tutkimusprofessorin. Ulkomaisia tutkijavierailuja, sekä tiedekunnasta ulkomaille että päinvastoin, on niin ikään lukumääräisesti runsaasti, mutta ne ovat toistaiseksi olleet pääosin lyhytkestoisia.

Energiatekniikka on määritelty yhdeksi yliopiston profiloitumisalaksi. Teknillinen tiedekunta on tässä luonnollisesti keskeinen toimija. Tiedekunta suuntaakin toimintaansa yhä vahvemmin energiasektorin kysymyksiin. Selvimmin tämä näkyy tutkimustoiminnassa. Voidaankin todeta, että erityisesti ulkopuolisella rahoituksella osin tai kokonaan toteutetut tutkimusprojektit ovat melkein poikkeuksetta luettavissa energiaklusterin tutkimukseksi. Tiedekunnan lahjoitusvaroin käyttöönsä saamat kaksi energia-alan professuuria otettiin kertomusvuonna käyttöön. Molemmista on syksyn ajan ollut hoitajat, toinen virka saatiin syksyn aikana kutsumismenettelyllä täytetyksi ja toinenkin tulee täyttöönsä kevään 2007 aikana. Nämä uudet avaukset yhdessä kauppatieteellisen tiedekunnan, Levón-instituutin sekä ammattikorkeakoulujen kanssa perustetun Energia-instituutin myötä ovat omiaan vahvistamaan yliopiston ja tiedekunnan energia-alan osaamista ja asiantuntemusta.

Yliopistoa ympäröivä elinkeino- ja muu yhteiskuntaelämä asettavat erityisesti tekniikan alan koulutukselle ja tutkimukselle suuria odotuksia. Tämä näkyy ilahduttavasti myös konkreettisenä taloudellisena ja muuna tukena tiedekunnan toiminnalle. Tiedekunnan professorit, tutkijat ja muu henkilökunta ovatkin nähneet yhteistyön alueen muiden toimijoiden kanssa toisaalta velvollisuudekseen, toisaalta virikkeelliseksi oman opetus- ja tutkimustyönsä kannalta. Henkilökunnan luottamus- ja asiantuntijatehtävät, osallistuminen kehitysprojekteihin sekä mukanaolo yhteiskunta- ja kulttuurielämän eri sektoreilla on kokonaisuudessaan merkittävä luokkaa. Tiedekunnalla oli mahdollisuus osoittaa kiitollisuuttaan yhteistyötahoilleen, sekä akateemisille että elinkeinoelämän toimijoille, yliopiston kolmannessa tohtoripromootiossa, jossa tiedekunnalla oli ensimmäiset kolme omaa kunniatohtoriaan.

Rakenteellisen kehittämisen ohjelma, tulevaan opiskelijarekrytointiin liittyvät huolenaiheet sekä tutkimuksen ja alueellisen yhteistyön kehittämiseen liittyvät odotukset ovat aikaansaaneet yliopistossa tietoisin pyrkimyksen lisätä ja tehostaa yhteistyötä erityisesti Vaasan ammattikorkeakoulun kanssa. Teknillisellä tiedekunnalla on jo ennestään pitkäaikainen kokemus tästä yhteistyöstä mm. Technobothnia-laboratorion puitteissa. Tiedekunta on jatkanut määrätietoisesti yhteistyön lisäämistä ja syventämistä sekä ilmaissut valmiutensa toimia pilottina etsittäessä uusia yhä syvällisempiä ja innovatiivisempia yhteistyön muotoja.

Tietoteollisuusohjelman erityisrahoituksella ylläpidettyjen määräraikaisten virkojen jo tapahtunut osittainen lakkaaminen sekä edessä olevat yliopiston rahoitusvaikeudet ovat merkinneet ja merkinnevät vastaisuudessa vielä lisää pakkosopeutumista uuteen niukkaan tilanteeseen opetusresurssien osalta. Tämä sopeutuminen ja eri rekrytointikanavien onnistunut hyödyntäminen opiskelijavalinnassa jäävät keskeisiksi haasteiksi uuteen kolmivuotiskauteen siirryttäessä.

Ilkka Virtanen
Dekaani